

Említettük a tengert, mert ebben a filmben is a tengerre megy ki a játék, mint Truffaut *Négy száz csapás*-ában. Péter szemszögéből a tenger az indító szülési jelenettel együtt foglalja nőnemű és kozmikus keretbe a történetet. Ilyet is először lát. Van olyan vélemény, hogy a parton véget is ér minden: nincs hova továbbmenni, „szökött szívem megáll és megdobog”, ahogy Pilinszky mondja. Péter tengerhez érési jelenete: száraz tényközlés, felhős időben. Nem látjuk tétozáni, kivált nem vet jelentőségteljes pillantást a kamerába, sőt még el is tűnik előle.

Földobja a táskáját, jó magasra.

Ha tudjuk, hol a labda, akkor látni már szükségtelen.

KISS PÉTER

(*Írta: Mundruczó Kornél, Petrányi Viktória. Rendezte: Mundruczó Kornél.*

Főszereplők: Polgár Tamás, Tóth Orsolya, Wéber Kata, Horváth Lajos Ottó, Réthelyi András, Kuna Károly, Szandtner Anna. 2001.)

Illés Andrea: ***Magyarországi világörökségek***

A könyvesboltok polcain a közel-múltban meglehetősen sok világörökségről szóló könyv bukkant fel, ám közöttük nem akadt olyan, amely arra vállalkozott volna, hogy

az UNESCO által védetté nyilvánított magyarországi helyszíneket a teljesség igényével mutassa be. Épp ezért a karácsonyi könyvkínálat egyik legérdekesebb darabja a *Magyarországi világörökségek* című kötet. A színvonalas fotóalbum és az érdekes művelődéstörténeti könyv erőit jó érzékkel egybekovácsoló mű regényes múltidézése, olvasmányos stílusa, no meg szebbnél szebb képei által szinte a helyszínekre röpíti az olvasót. A szerző a világörökségi védelemmel kitüntetett magyarországi tájak, természeti csodák, műemlékek, kultúrák tudományos és művészeti jelentőségét úgy közvetíti, hogy közben beavat titkaikba, legendáikba, a nép ajkán évszázadok óta terjedő meséikbe. Sokkal érdekesebb a megközelítés annál, mint amikor száraz adatokkal, csak szakemberek által értett zsargonnal ostromolnak bennünket. Így ereszkedhetünk le a Baradla cseppkőcsoda-világába, hol útítársunk nem más, mint Petőfi Sándor, így ismerkedhetünk meg a szerelmi szenvedélyben égő hollókői várúrral, aki nem átalotta elrabolni és várában fogva tartani a szomszédos vár szépséges úrnőjét, így pillanthatunk be az ókori Sopianae, azaz Pécs ókeresztény közösségének életébe-halálába vagy a Szent Márton hegyén több mint ezer esztendeje megtelepedett bencés szerzetesek mindennapjaiba.

A kötetet különösen aktuálissá teszi, hogy a 2002 nyarán Budapes-

ten tanácskozó nemzetközi Világörökség Bizottság újabb magyarországi helyszíneket emelt az emberiség védett kincsei sorába: Európa talán legszebb sugárútját, az Andrássy utat, a pesti zsinagóganeget, valamint a táj és az ember évezredes összetartozását példázó, a Napkirály szavaival élve: „királyok borát, borok királyát” termő tokaji borvidéket. Az író jól érzékelteti, miként lesz egy-egy természeti érték által gazdagabb egy nemzet szellemi kultúrája, hiszen például „Tokaj szőlővesszei” nemcsak a borok szerelmeseinek, hanem a magyar irodalomnak is arany szemeket termettek.

Érdeme a műnek, hogy nemcsak a számszerűen immáron nyolcra emelkedett magyar világörökségi helyszíneket, hanem a várományosi listán szereplőket is bemutatja. Esztergom és Visegrád királyi vára, Komárom hatalmas erődrendszere, a világhírű nóniuszt kitenyészítő mezőhegyesi méneshirtok, a rózsadombi termál karszterület vagy éppen a magyarországi tájházhálózat mind-mind olyan kincse hazánknak, amely a jövőben léphet az emberiség örökségeinek sorába. S hogy e vidékek miért érdemesek a világ védelmére, miért nemcsak nekünk, magyaroknak értékesek, hanem az egész emberiség méltán lehet büszke rájuk – megtudhatjuk a kötetből.

A szöveget bőséges és – ami manapság ritkán fordul elő – új képanyag eleveníti meg. A felvételek

készítői között a tehetséges fiatal fotóművészek – mint például a műemlékvédelmi fotós Bélavári Krisztina – mellett olyan nagy „öreg” tünnek föl, mint Kapocsy György vagy Hapák József. Művészi képeken csodálhatjuk meg a fertői táj naplementéjét, a hansági égerest, a karámból szinte kirobbanó, száguldó ménest, a csendes hortobágyi tanyát...

Az album sikerének záloga lehet, hogy írója előző, társszerzőként jegyzett könyvét (*Magyar történelmi városok*, Magyar Könyvklub, 2001) a könyvtárosok és pedagógusok Fitz József-díjával tüntették ki.

KARÁDI ILONA

(*Scolar Kiadó, Budapest, 2002, 144 o. 5950 Ft*)

Értéktörő Magyarország (Nemzeti parkok, világörökség)

A recenziót író érdekes helyzetbe került, miszerint egy olyan könyvről fog szólni, mely az ajánló megírásakor még nem jelent meg, ám a Szépirodalmi Figyelő ez évi utolsó számával egy időben kerül a boltokba. Az album a 2000-ben hasonló címen kiadott könyv – Őrségi Nemzeti Parkkal, Andrássy úttal, Tokaj történelmi borvidékkel és a Fertőtóval – bővített változata. A megjelenést okosan a karácsony előtti